

Pozdrav z antiky: toaletní nádobka v podobě býčka v Severočeském muzeu

17. 06. 2022 13:55

Souborem antického umění se může pochlubit Severočeské muzeum. Prostorem i množstvím vystavených sbírkových předmětů je kolekce velice komorní, ale přesto nabízí výjimečnou příležitost k setkání s autentickými doklady starobylých kultur. Jedním z nejzajímavějších exponátů je malá toaletní nádobka v podobě býčka.

„Často se stává, že když navštívíte muzejní výstavu, neumíte bez popisek určit, k čemu ten který historický exponát sloužil. Je to práce odborníků, historiků, archeologů, zkrátka pracovníků muzeí, aby určili původ, stáří a účel užívání nalezených předmětů. Díky nim se pak můžete přiblížit životu a zvykům mnoha předcházejících generací. Ne jinak je tomu i u toaletní nádobky v podobě býčka ze Severočeského muzea,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Toaletní nádobka pochází z Kypru ze 14. až 13. století před naším letopočtem, tedy z pozdní doby bronzové. Tehdy představoval tento ostrov ve Středoziemním moři důležitou křižovatkou národů mezi Evropou, Asií a Afrikou. V určitém období tu velice silně působil také vliv krétské kultury. Proto společně s Krétou patřil Kypr k významným oblastem, kde byl pro svou sílu a užitečnost býk uctíván jako mýtické zvíře.

Na těchto dvou ostrovech se kult býka rozšířil nejvýrazněji, a právě z těchto míst pochází nejvíce nálezů drobných či větších figurek a nádobek tohoto typu. Sloužily jako votivní dary, ale také jako předměty denní potřeby, kdy se do nich nalévaly vonné oleje pro denní hygienu. Dodnes jsou tyto nádoby nalézány při vykopávkách antických domů, nebo jako součást pohřebních výbav.

Tělo toaletní nádobky ze sbírky Severočeského muzea je duté, vyrobené z pálené hlíny. Původní hnědou barvu zdobily bílé pruhy, dnes částečně setřené. Oči jsou zhotoveny z terčíkovitých keramických nálepků. To, že měla figurka funkci nádobky, dokládají dva otvory a úchytky ve tvaru podkovy. Větší otvor na hřbetě sloužil k naplnění, menší otvor, umístěný mezi nozdry,

pak jako výlevka. Jak se drobná nádobka v podobě býčka dostala do sbírek Severočeského muzea, není známo. Jisté je jen to, že patří do sbírek nejstarších.